

Barske forhold i Alaska

Af: Kristoffer Szilas

Redningsaktionen

Min britiske klatremakker Jim og jeg sad i et lille Cessna propelfly på vej til Ruth Gorge i Alaska. Vi var godt trætte og havde stort set ikke sovet siden vi forlod Europa. Vi var ankommet til Anchorage midt om natten, købte proviant kl 6 om morgen i et supermarked og kørte derefter direkte til Talkeetna, hvorfra propelflyet fløj os ind til Denali Nationalparken. Vejret var godt og det var en spektakulær flyvetur ind over gletsjerne med nogle markante bjerge på venstre side, så som Mount Church, Bradley, Dickey og Barille samt den dominerende Mount Huntington lidt længere bagved disse.

Vores mål lå dog på højre hånd og hed Mooses

Tooth. Dette bjerg består af en række koniske toppe og minder åbenbart om kindtanden fra en Elg, hvilket har givet det sit navn. Lige til højre for dette bjerg står en skarp tinde kaldet Bear Tooth. Vi var blevet fortalt at vi skulle holde god afstand fra Bear Tooth, fordi den har en meget aktiv serak, som har dræbt adskillige klatrere i årenes løb. Flyet tog en runde inden det gjorde an til landing og fløj mellem to små bjergtoppe og direkte ned på gletsjeren mellem Mooses Tooth og Bear Tooth. Vi læssede udstyret af og det tog ikke piloten lang tid at komme af sted igen, fordi landingsbanen lå ret under den åbenlyst farlige serak på Bear Tooth. Vi skyndte os ligeledes at få skiene på og slæbte vores grej i sikkerhed oppe på en bakketop som lå beskyttet fra serakken. Der var i forvejen to telte der viste sig at tilhøre to amerikanske klatrere, som havde samme mål som os, nemlig ruten "Ham&Eggs" på Mooses Tooth, hvilket var den klassiske rute i området.

De var fløjet ind et par dage før os, men havde haft dårligt vejr og stod derfor bare lidt på ski i området som opvarmning til ruten. Vi nåede dog kun lige at slå lejr før vejret skiftede og det begyndte at sne kraftigt. Det betød at vi kunne se frem til en hviledag i teltet, hvilket man typisk har alt for mange af når man er på tur i Alaska. Vejret er notorisk dårligt i denne del af verden. Det passede os dog glimrende, fordi vi var fuldstændigt udkørte af rejsen, som havde været lettere hektisk.

Vi sov dog ikke mange timer før jeg blev vækket af en svag stemme i natten, som kun lige akkurat kunne høres gennem sneens trommen på teltduen: "Help me! Help me!". Det lød først som et barn der råbte og jeg satte mig op og spidsede øre. Var det noget jeg havde drømt? Jim sov stadig. Men så lød det igen: "Help me! Help me!". Jeg kom hurtigt i tøjet og ruskede en noget desorienteret Jim vågen. Foran vores telt stod en

Japaner uden jakke på og rystede af kulde i det kraftige snevejr. Vinden var taget til, så jeg skyndte mig at finde en reservejakke frem som han kunne låne, mens jeg prøvede at spørge ind til hvad der var sket. Hans engelsk var stort set uforståeligt, men vi fik dog tydet at hans to venner var i problemer og at der var en masse blod! Jeg spurgte ham om der var gletsjerspalter i området og om vi skulle bruge klatregrej for at nå hans venner, men det lød som om at det ikke var tilfældet. Jim og jeg pakkede hver en rygsæk med nogle essentielle ting så som kogegrej, sovepose, underlag, ekstra telt, snespade og lidt mad, fordi vi vidste ikke hvor længe vi ville være derude og vi kendte ikke Japanernes tilstand. I det tiltagende uvejr med en temperatur på minus 20 grader ville det ikke tage lang tid at blive hypoterm. Jeg fik også vækket amerikanerne og fortalte at vi nok også ville få brug for deres hjælp og at de skulle tage deres satellit-telefon med.

Vi satte efter Japaneren, som var gået i forvejen på snesko, men indhentede ham hurtigt på vores ski. Det var lidt intimiderende at gå af sted om natten, midt i en tiltagende snestorm uden at vide hvad der ventede os.

Vi nåede kort tid efter foden af en enorm klippevæg og dér lå en skikkelse i sneen, mens en anden riggede reb til på skråningen, så vi kunne komme derud. De var begge iført klatreudstyr og det lod til at de var faldet ned fra ruten, men kun den ene var kommet alvorligt til skade. Jim som er brandmand gik i gang med at tilse Japaneren der lå i sneen. Jeg bemærkede at han ikke havde sin klatrehjelm på og at sneen var rød omkring ham. Han kunne ikke bevæge sig, så det så ikke godt ud. Den ene Japaner nævnte noget med et abseilanker, som var knækket på vej ned fra ruten og at hans makker var faldet 50 meter fra standpladsen, mens han selv var næsten nede af rebet.

Vi diskuterede kort med amerikanerne, hvad vi skulle gøre og det blev klart at vi måtte få Japaneren evakueret hurtigst muligt. Vi stod for foden en ca. 900 meter høj klippevæg og spindrift lavinerne væltede periodisk ned, så det var kun et spørgsmål om tid før en stor lavine ville dække hele skråningen vi stod på. En af amerikanerne kaldte op til redningstjenesten på sin satellittelefon og gjorde det klart at vi skulle bruge en helikopter hurtigst muligt. Den anden amerikaner gik tilbage til lejren for at hente en slæde, som vi kunne transportere Japaneren ud på. Vi havde bemærket et lille plateau nogle hundrede meter borte, som vi forhåbentlig kunne slæbe ham ud til og hvorpå en helikopter muligvis kunne lande. Planen blev at grave en plan sti derhen og at sætte vores telt op til Japaneren, mens vi ventede på helikopteren i sikkerhed for lavinerne. Jeg var den eneste som havde en snespatte med, så jeg gik i gang med at grave stien igennem sneskråningen, mens amerikanerne hentede mere udstyr fra lejren. Jim og de to Japanere fik

den tilskadekomne ind i min sovepose og op på Jims underlag så han ikke blev hypoterm.

Da amerikanerne kom tilbage fik vi Japaneren op på slæden og spændte ham godt fast. Nu var det bare om at få gravet en plan sti hurtigst muligt. Det endte dog med at tage os over tre timer før vi omsider fik Japaneren ind i teltet på plateauet. Hans tilstand virkede mere stabil nu hvor han var ude af vinden. Stormen var taget til og det var et lille bivuktelt, der dårligt kunne rumme to personer, så vi blev derfor enige om at Japaneren og hans ven, som kunne tale med ham, skulle blive i teltet mens vi andre gik tilbage vores telte og ventede på helikopteren.

Jim og jeg tog den tredje Japaner med ind i vores telt. Vi prøvede at dele to soveposer mellem os tre og forsøgte at sove lidt. Der gik dog ikke mere end én time før at amerikanerne kom hen og fortalte os at en helikopter var på vej. Det var så småt blevet lyst da vi kom hen til de to Japanere på plateauet. Jim tjekkede den tilskadekomne og han lod til at have det betydeligt bedre nu hvor han havde fået varmen, men han kunne stadig ikke bevæge sig ret meget. Vi andre gravede en snehule for at få varmen og for at komme ud af vinden, mens vi ventede på helikopteren. Det viste sig at den almindelig redningstjeneste ikke kunne arbejde i disse vejrforhold, så militæret var blevet sat ind. Over os kunne vi høre et fly, som vi senere fik at vide var et Hercules, som skulle tanke helikopteren i tilfælde af at operationen skulle trække ud. Der kom et kortvarigt opbrud i skydækket og en stor sort helikopter dukkede op ud af tågen. Den havde stået standby i et par timer på en gletsjer nogle kilometer fra os. Den gjorde an til landing på en sneskråning et stykke fra os og et kort øjeblik troede jeg at den var styrtet, fordi alt blev hvidt i en kæmpe sky af sne. Den lettede dog hurtigt igen og i sneen stod 5 soldater i en blanding af kamp- og bjergudrustning med en stor isoleret båre. De fik hurtigt bakset Japaneren ned i båren og lukkede den til så han var i ly for vejret. Vi hjalp

soldaterne med at stampe en bedre landingsplatform ud og kort tid efter var helikopteren der igen og soldaterne var væk lige så hurtigt som de var dukket op.

Der var en underlig stilhed da helikopteren forsvandt. Vejret var stadig meget dårligt, så vi blev hurtigt enige om at vi skulle se at komme tilbage til vores telte. Japanerne ville selv ned til deres lejr, som lå et godt stykke længere nede af gletsjeren, men de sagde at de sagtens selv kunne finde derned trods uvejret.

Tilbage i teltet var Jim og jeg var fuldstændigt udkørte! Det havde været en meget lang nat oven på en meget lang rejse med jetlag, så vi gik ud som lys så snart vi kom i soveposerne. Jim nåede dog at komme med et ironisk "welcome to Alaska" inden vi faldt i søvn.

Bestigning af Moores Tooth

Vi vågnede sent næste eftermiddag til en skyfri himmel og det var næsten for varmt at være i teltet. Det var noget af en kontrast i forhold til natten før. Der var dog ingen tvivl. Det her kunne være turens første vejrvindue, så vi gik i gang med at pakke vores klatregrej til en bestigning af Moores Tooth den følgende dag. Vi talte kort med amerikanerne om nattens redningsaktion og de gjorde det klart at vi ikke ville på ruten samme dag som os. De mente desuden at der ville være for meget sne, så de ville vente til dagen efter os, hvis vejret ville holde.

Jim og jeg startede op ad ruten i bidende kulde næste morgen omkring solopgang. Den første reblængde bød på interessant mixklatring med gode sikringer, men dårlige fodplaceringer. Jeg skramlede mig op og kunne godt mærke at jeg stadig var en smule træt og kulden gjorde det ikke lettere.

På grund af den store mængde sne som området havde fået over vinteren var der bygget store snebanker op over hvert vertikalt isparti og det krævede et stort gravearbejde at komme igennem disse. Jeg måtte nedklatre og hvile adskillige gang på en af de første stejle reblængder med is. Alligevel endte det med at jeg måtte klatre op ad en overhængende snedrive uden sikringer og bare satse på at sneen kunne bære min vægt.

Vi klatrede på et tidspunkt fejl, fordi en noget intimiderende overhængende isreblængde fik os til at vælge en mixet klippevæg i stedet for at følge couloiren direkte. Vi klatrede to meget tynde mixede reblængder før blank klippe stoppede os. Herfra måtte vi forsøge at rigget et abseilanker for at komme tilbage på ruten, hvilket kostede os en del tid. Vi blev nød til at klatre direkte på den isvæg, som vi ellers havde forsøgt at undgå. Jim gik i krig med det der skulle vise sig at være ruten virkelige crux; en vertikal isrenne der blev overhængende i toppen og med det sædvanlige luftige is, som ikke kunne sikres. Et blankt klippeslab gjorde klatringen endnu mere akavet. Jim bandede og svovlede sig op igennem den overhængede sne. Han fik etableret et anker og jeg fulgte efter. Det var ret let at rense reblængden, fordi jeg kunne pille hver eneste isskrue direkte ud af den luftige is uden overhovedet at skulle skrue dem!

Efter endnu et par af disse overhængende sneformationer var vi på lettere terræn og kunne simultanklatre det sidste stykke til topkammen. Her stoppede vi op og fik gang i vores brænder, så vi kunne få noget at drikke. Det var ved at blive sent på dagen, så vi skyndte os videre.

Et sidste stejlt sneparti var alt hvad der stod mellem os og selve toppen. Det var dog lettere nervepirrende klatring, fordi vi kun havde ét snespyd med og der var stadig en del eksponeret og stejl sneklatring til toppen. Jim førte an og kort tid efter var vi på toppen.

Solen stod nu meget lavt på himlen, så der blev bare taget et par hurtige fotos og så var vi ellers på vej ned igen. Jeg gik tilbage i præcis det samme spor som vi var gået ud til toppen, men pludselig lød et øredøvende brag der mest af alt mindede om et tordenskrald. En omkring 5 meter bred del af den hængeskavle vi klatrede på løsnede sig blot én meter over mig og jeg mærkede hele skråningen give efter da isen sprækkede. Jim stod få meter fra mig med al rebet for sine fødder. Hvis skavlen var knækket bare lidt tættere på mig havde han ingen chance for at holde styrtet! Vi var begge lettere chokeret, men der var ikke andet at gøre end at ryste oplevelsen af sig og fortsætte forsigtig videre nedad, så hurtigt det nu kunne lade sig gøre inden det for alvor blev mørkt. Vi nåede lige akkurat til det første fixede abseilanker, da vi måtte finde pandelamperne frem. Nu blev det for alvor koldt og alt gik meget langsommere i mørket.

Det tog os det meste af natten at komme ned fra ruten. På et af de sidste ud af de 18 abseil satte rebets ende sig uhjælpeligt fast. Jim klatrede op ad det ved hjælp af tiblocs, mens jeg sikrede på det andet reb. Det viste sig at rebet kun sad fast i ankeret med en enkelt fold, som kunne være løsnet hvert øjeblik det skulle være! Kolde og trætte var vi tilbage ved teltet 22 timer efter vi havde forladt det. Vi havde kun tilbragt tre dage i Alaska, men det føltes allerede som en evighed.